

BESZTERCZE

Politikai, társadalmi, közmívelődési, közigazgatási és közgazdasági érdekeket képviselő hetilap

Előfizetési árak: Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt.
Egyes számok Stolzenberg Frigyes főtéri könyvkereskedésében kaphatók.
Hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal. A hirdetési díjak előre fizetendők.

Megjelenik
minden csütörtökön.

Szerkesztőség éskiadóhivatal: Beszterczen, Alsókváros 61. sz. a., hova minden
a lap szellemi és anyagi részét illető közlemény és küldemény intézendő. —
Csak bérmentes leveleket fogadunk el. — Kéziratokat nem adunk vissza.

A szabadelvű párt.

Legszerencsétlenebb az olyan ország, a hol pártfrakciók vannak, de egységes párt-nak nyoma sincs. Hogy ne menjünk messzebb, Ausztria e betegség miatt szenved.

Magyarországon két párt volt, amely állandó jelleggel birt: a Deákpárt és a szabadelvű párt. E két párt adott kormányzatot az országnak és tartá fenn a kiegyezést. Hogy miként teljesíté feladatát a szabadelvű párt, arról én nem szólok, mivel 1898-ig ellenzéki érzellemmel irtam, és így véleményem nem mondhatok a szabadelvű párt szerepléséről; de mióta e párt hive vagyok, rájöttem s velem nagyon sokan az országban, hogy ez az egyetlen párt, mely Magyarország kormányzatát vezetheti.

Eszméken nem nyargal, miként a nemzeti párt, hanem a gyakorlati téren mozog és rendre-rendre valósítja az ország érdekében szükséges reformokat. Az ellenzék által hangztatott „rendszer”-változás alatt sok mindent lehet érteni, de egy be nem fog következni: hogy a szabadelvű párt megszűnjön.

Hogy mi az a „rendszer”, azt a frázisok tömegéből kihalászni alig lehetséges. Igaz érteme az volna, hogy bukják az a politikai irány, melyet a szabadelvű párt képvisel, de hát valódi értelemben ennek a követelésnek formulázása tiszta nevetség. Azt jelentené, hogy a többség adja meg magát és a kisebbség valamelyik árnyalata vegye át az ország ügyeit. Ennyire még sem mennek a kiabálók, hiszen ebben az esetben semmi értelme sem volna az alkotmányos kormányzatnak. Inkább a rendszer alatt a korrupciót és a választás visszaéléseit értik, de hát erre nézve van formulázott második kívánságuk: a kuriai bírás-

kodás behozatala, mely mellett a „rendszer”-ről szóló tétel föntartása egészen mellékessé válik.

Magyarország érdeke, hogy a szabadelvű párt egysége fennmaradjon, mert csak e párt képes a helyes kormányzatot továbbra is vinni. A függetlenségi párt önönmaga zárja ki magát a kormányzathoz merev programja miatt, a mi a jelen európai viszonyok közt kivihetetlen. A néppárt ultramontán elveinél fogva sem állhat az ország élére. A nemzeti párt csak szavakon lovagol, de semmi programja sincs, a zavarosban szeret halászni. Egyedül a szabadelvű párt életképes és maradhat az ország élén.

Hogy a nemzeti párt mily következetes, azt újból bebizonyítja a hirhedt békepontok tárgyalásakor. Egetverő lármával támadták Bánffy, hogy a kiegyezésben lavíroz, nem tartja szavát. Es mi történt? Az, hogy az ellenzék is a Bánffy által kijelölt uton halad, az Ausztriával való kiegyezés dolgában az ellenzék abdikal minden erősebb ellentállást, azaz abban a szellemben engedi megkötni a kiegyezést, mely szellemben a szabadelvű párt azt megkötni kívánja.

Ha visszaemlékeznek az augusztusi mozgalmakra, rágondolnak arra az energikus hangra, melylyel a függetlenségi párt az önálló vámterületet követelte, a nemzeti párt pedig magáévá tette vezére radikálisabb értelmezését az 1898-iki I. t. cz.-ról: aligha fejt nem csóválnak a különös helyzetben, melybe az ellenzék a küzdelem „diadalmas” befejeztével került. Koncessziókra ép ott kénytelen vetemedni, ahol politikai sulya esik mérlegbe s garanciákat éppen annak a politikának kell nyújtania, mely politika ellen intézte a roha-

mot Bánffy Dezső báró személyének jel-szava alatt.

Hiszen azt a lázas harcot mégis csak a kiegyezés miatt indították s politikailag a pártok éppen a kiegyezés irányában voltak engedelme. Taktikának indult a személyes küzdelem, cél pedig a kiegyezés körül elérendő vívmány volt. A függetlenségi párt az önálló vámterület, a nemzeti párt az Apponyi ételmezése kedvéért követte a jelszót: le Bánffyval! . . . De a taktika annyira elsodorta őket voltaképpen céljuktól s a kitűzött taktikai végpont annyira elkápráztatta őket, hogy végül maguk is eltévesztették az önnön szándékuk irányát s ma valóban ott tartanak, hogy akarva, akaratlanul komolyan kell venniök a maguk jelszavát: a gép működik, csak a gépész menjen!

Hogy e kívánságuk fog-e teljedni a gépész illetőleg, nem tudjuk. Bánffyval az ország józan közvéleménye meg van elégedve, kinél nemzetibb kormányelnökünk soha nem volt, és így távozása súlyos veszteség lenne az országra. De ha a sok személyes hajszát végre megunva, át is adja másnak helyét, — a politikában azért változás nem lesz, a szabadelvű párt egysége továbbra is fenn fog állni, e párt lesz vezetője továbbra is az országnak. Kilépések a pártból történhetnek, de az bontólag a pártra nem fog hatni. Ily értelemben „rendszer”-változás bekövetkezni nem fog, bármiként is féktelenkedjenek az ellenzékiek.

Magyarországnak szüksége van a szabadelvű pártra, e párt továbbra is működni fog. Ellenben az ellenzékiek csak jósolgassák a „rendszer”-változást, ártani ezzel úgy sem ártanak senkinek.

Ürmösy Lajos.

TÁRCZA.

Östehetség és talentum.

Nagyságos asszonyom!

Az erősen rumozott thea annyira felizgatott, hogy legjobb akaratom mellett sem tudok aludni. Midőn elbucsuztunk, már rég éjfél ütött az óra. Most pedig közeledünk a kakas harmadik kukorékolásához. Órák fél négyet mutat. Kellemetlen dolog, ha az ember pompás házi estélyről éjfél után haza megy a félig-meddig kihűlt szobába, sietve levetkőzik, ágyba buvik és nem tud elaludni. Közel két óra hosszat fetrengtem már kemény strózsákomon, de álom nem nehezedett reám. Sőt ellenkezőleg. A thea hatása, az a néhány pohár bor felkelté bennem a filozofust és ide-oda töprengés, elmélkedés után, ime reggel három órakor íróasztalomhoz ültem, jó meleg *slafrokba* burkolódzva, hogy megírjak *instálom* Önnek egyet s mást, a mit már nem volt idő, vagy illő vendégszerető ház meleg szalonjában elmondanom. Tulajdonképpen sok a mondani valóm, de egy némely dolgot a papír semmi esetre sem tűr el s ha még olyan fekete tintával is írnam, még mindig igen-igen rózsaszínűnek tűnne fel; de nem az én szememben! . . .

Hát kedves, nagyságos asszonyom, Önnek, vagy a mint itt hallám a fillérestélyen: *Kegyednek* nincsen igaza. Nincs *instálom*. Az östehetség, a *zeni* egészen más valami, mint amit Ön gondol. Ön azt mondta, hogy a zeni csak önmagából, csak saját maga alkotta világából terem. Nem vesz tekintetbe külső impressziókat, még ha azok vannak is némi hatással reá.

Excuse me, ez nem áll. Sőt ha szabad kissé gorombának lennem, bátorodom azt mondani, hogy becses állítása *abszurdum*! Mert

1) az östehetség csak létezőből alkothat és al-kot eddig nem létezőt.

2) az eddig nem létezett, de az östehetség által alkotottnak is olyannak kell lennie, hogy létez-

hetne és kell is, hogy még létezzék valahol, ha nem is pontosan abban a *formában*, csak hogy mi gyarló, szűk látókörű emberek még nem vettük észre, vagy figyelmen kívül hagytuk.

A mi pedig az egyszerű tehetséget, vagyis közönséges *talentumot* illeti, az az östehetség alkotta dolgokat adja vissza részint híven a szerző *intenczióinak* s akkor nem sokat ér; részint pedig belefelelteti vagy rányomja saját egyéniségének a bélyegét s ez aztán már valami. Ilyen a kiváló színész, a *virtuóz muzsikus*. Elég helytelen dolog, hogy általánosan művészeknek nevezik a színészeket, a zongora, hegedű, vagy ének virtuózokat. Hogyha *Sawer* Emilt művésznek hívja, akkor mi volt Beethoven? Vagy ha művésznő *Márkus* Emilia, akkor *Katona* József mi volt? Valami kis városi skribler, nemde?

Tehát, my dear madam, östehetség és *talentum* nem az, vagy enyhébben mondva, nem egészen az, a mit Ön állítani méltóztatott!

Ezek után egy el nem hallgatható tényállá-déket vagyok bátor tiszteletteljesen tudomására hozni. Társaságban, a hol sok asszony, (még hozzá szép asszony) sok férfin van együtt, asszony és férfin közti vitában mindig Önök, a *gyenge* nem marad győztes. Először is mindig Önöké az a hirhedt „utolsó szó”; másodsor pedig mi sajnos, igen udvariasak vagyunk ahhoz, hogy csak szóval is győzelmet arassunk asszony felett. Legalább én olyan vagyok — — némelykor . . . Ez az oka annak, hogy ma, az az hogy tegnap, mert éjfél előtt volt, Önnek látszólag igaza volt, midőn fenti állításait csökönyösen és szapora nyelveléssel (ezt a szót nem akarom szalonképessé tenni, de, minthogy oly önkénytelenül folyt tollamból, hát leírtam) védte.

Ezek volnának megjegyzéseimnek és elmélkedéseimnek első része, a mit Önnek megakarok írni. A következők nem képezték köztünk vita tárgyát, de azért nem tartom magamnak tapasztalásaimat.

Ha emlékezni méltóztatik, hogyan ültünk a remeken terített asztal körül (és nem a mint Önök mondják: *melletti*) talán tudja, milyen szép, kedves leány volt szomszédnőm. Nos ez a kedves jobboldali szomszédnőm a kenyérkosárból nem akart

puszta kézzel egy szeletke kenyeret kivenni. Nem akart továbbá a csukortartóból (Önök ezt *bikszisnek* hívják) csak fogóval egy kockakacukor után nyulni. A káviáros, tojásos zsömlészeletkébe — ah! *shoking!* — egy millióért sem harap volna bele, hanem először szépen tányérára tette villa segítségével, késsel elvágta négy részre a diónagyságu szeletkét és csak azután dugta ezeket egyenként istenadta elég nagy szájába, a melyet — ő ugymond — nem illik (legalább a legujabb „Hogyan viselkedjél?” szerint) diónagyságig kitéteni.

Nagyságos, szép asszonyom! Ez az én jobboldali szomszédnőm majdnem elrontotta az egész estélyről a kedvemet. Hogyan lehetnek fin de siecle leányok, még ennyire finyások? Hogyan cziczomázkodhatnak Önök mind együttvéve annyit? Hát nem érzik ennek az ódiságnak — hogy finoman, szalonképesen fejezzem ki magamat —: a bűzét? Mert ez már nem „illat” . . .

S ugyanez a szomszédnőm mesterségesen pi-rulni is tud. Majdnem kipukkantam dühömben. Egy ártatlan kuplé alig észrevehetőleg sózott czimének hallatára elpirul. Ha beszélgetés közben tekintetünk találkozott, elpirult. Ha nevét hallá, elpirult. Brrrr! Ez a lány vagy nagy gyermek husz évének ellenére, vagy pedig igen sokat tud, ámbár csak husz éves . . .

Még csak azt akarom Önnek, szép asszonyom megírni, hogy a rizspor most már kiment a divatból. Szébb a tiszta arczbőr, még ha nem is olyan hófehér, ha nem is szeplőtlen. Nehány szeplő csak érdekessé teszi az arcot. Tehát ne használjon semmi-féle rizsport, de főleg tiltsa el fiatal leányoknak ezt a csunya szokást . . .

Ha még leirom ide, hogy nem én vagyok oka ennek a rossz magyarságnak, a melyet elevebben észre veend, hanem Önök, a kik úgy beszélnek, akkor, hiszem, mindent elmondottam, amit Önnek most mondani akartam. Nagyon álmos vagyok már, tehát jó reggelt kívánok. Ha találkozni a vendégszerető háziasszonyunkkal, adja át kérem kézsókomat. Ezért Önnek mind a két kacsókáját csókolja:

Sólyom Gyula

A politikai helyzetről.

A legsötétebb aggodalmak felhői tornyosultak össze nemzeti életünk egén. Ezeréves alkotmányunk veszélyben forog Parlamentarismusunk tönkre silá nyitva. Sok küzdelmek árán kivivott nemzeti és állami tekintélyünk oda van. Több, mint négy hónap óta teljesen felfordult állapotok vannak szép magyar hazánkban, mert az országgyűlés a szó szoros értelmében munkaképtelenné lett. Több, mint négy hónap óta a nemzet képviselőinek egy kicsiny része mitsem törődik az országgal, a nemzet jelen állapotával és jövődjével, hanem olyan politikát folytat, a mely voltaképpen nem is politika, hanem czivakodás, gyermekjáték, bohóczkodás, a legszentségtelenebb komédia a haza, a nemzet valódi érdekeivel, létfeltételeivel, jövődjével. Nem akarunk ezuttal részletesebben foglalkozni a jelen helyzet okaival és azon kérdés megvilágosításával, hogy kiket és mennyiben terhel a jelen áldatlan helyzetért a felelősség? — ezuttal egyszerűen regisztrálni akarjuk a mai helyzetet s elmondani arról röviden reflexióinkat.

Tudvalevőleg az ellenzéki honatyák még szeptember havában elhatározták, hogy, ha török, ha szakad: Bánffy báró kormányelnököt lefejeztetik, vagyis, hogy félreértés kikerülése okából világosabban fejezzük ki magunkat: megbuktatják. Ez volt a jelszó, a melylyel a függetlenségi párt csatasorba vonult. Szövet-séges társakul megnyerte a nemzeti és néppártot is. E szövetkezés megtörténte már magában erős gyanut kelle, hogy ébresztszen mindazokban, a kik nem külszin és frázisok után indulnak, hanem szeretnek kissé a dolgok mélyébe bepillantani. Rövid időn világossá is lett, hogy az ily módon egyesült ellenzéknek nem csupán a Bánffy báró megbuktatása volt a célja. A sötét és huzamos időn át gondosan eltakart háttér egészen más, a haza, a nemzet létalapját érintő céljt rejtgetett magában, melynek első elárulója lett e rövid, de kellőképpen soha meg nem világított szavacska: „rendszer.” Bánffy báróval együtt tehát bizonyos „rendszer” megbuktatására is tömörültek a nemzet függetlenségét saját hatalmukba keríteni akaró „függetlenségi,” a csendőrségnek nemzeti szinü kardbojttal való ellátását követelő és ezen alapon tagadhatatlanul méltán „nemzeti”-nek nevezett és végül a nemzetet „néppé” devalváló és az egyedül üdvözítő „utramontanismus” karjaiba terelni törekvő és így szintén tagadhatatlanul méltó alapon ugy nevezett „nép”-párt. Abból, hogy e különféle elemek oly szép egyetértéssel tömörülhettek, minden gondolkozó előtt világossá kellett, hogy legyen már a Bánffy báró személye ellen megindított hajszá kezdetén, hogy, ha az ily módon egyesült ellenzék „rendszer” megbuktatására törekszik, ugy együttesen meg kelle állapodniok egy másik „rendszer” eszméjében, a melylyel, ha akciójuk sikerre vezet, a régít pótolhassák. Amde számításaikban nagyot kellett csalódnok, mert Magyarországon olyan politikai rendszert léptetni életbe, a mely a magyar nemzeti állameszme elejtésével, a politikai nemzetegységet örökidőkre megsemmisítené, nem egyéb, mint képtelenség, mert az ellenzék, a jelen európai politikai viszonyok között, az osztrák-magyar mornachia nagyhatalmi állásával s így a korona érdekeivel is. De hát a rövidlátóságnak éppen az a jellemző sajátsága, hogy bizonyos ponton túl, mégha akar sem képes látni. Ennek tulajdonítható, hogy az egyesült ellenzék azért rohant oly vakon előre a megkezdett uton, nem tekintve a nemzet jövődjé sorsát, s ment bele egy olyan kelepcebe, a melyben, igaz ugyan, hogy a haza, a nemzet kiszámíthatatlanul nagy anyagi és politikai károsodása mellett, — önmagát gyilkolja meg. E kelepcebe, hogy, hogy nem, adjon számot róla saját hazafias lelkiismeretük, beleugrottak nem kisebb emberek is, mint Szilágyi, Csáky gróf, Hieronymi és a magyar arisztokracia nagynevű őseinek nagy számu sarjadéka is.

A Bánffy báró személye ellen indított harc tehát egy meglevő és a magyar állam és nemzet haladását kétségtelen módon előmozdító rendszer ellen egy másik titkolt rendszer küzdelmévé változott, helyesebben bontakozott ki. Innen magyarázható meg csupán a koronának oly szívós és eddig még egy esetben sem tapasztalt ragaszkodása Bánffy báróhoz, mint a kormány elnökhöz.

A két rendszernek egymással való küzdelme közben, az egyesült ellenzék kétségbesésében, midőn látni volt kénytelen azt, a sirt, a melyet önmaga ástott, nem a meglevő politikai rendszer, hanem önmaga számára: hozzányult ama végső eszűközhöz, a melyhez, a jelen viszonyok között, semmiesetre sem lett volna szabad nyulnia, midőn megtagadta a jelen kormánytól az indemnítást és ezáltal előidézte a jelen év elejétől az exlex állapotot s így a kormányt azon kényszer helyzetbe hozta, hogy alkalmazásba vegye a szükségjogot. Eltekintve az egyesült ellenzék minden rejtgetett és így titkos céljaitól, végletekig és a parlamentarizmus legelemibb szabályai-val, következményeivel éles ellentétben álló magatartását nem tekintenők oly súlyos beszámítás alá esőnek, ha az indemnitást megszavazza. A most életben levő politikai rendszernek ugyanis lehetnek, voltak és vannak bizonyára hibái, de míg az ezek ellen való harcot esetleg jogosultnak ítéljük, megbecsülhatatlan haza és nemzetellenes bűnként kell felrónunk azon tényét, hogy az indemnitás meg nem szavazásával nemzetünket törvényen kívüli állapotba sodorta és ez által hosszú időközön át be nem heggedő sebet — Isten a megmondhatója nem-e gyilkos döfést ejtett ezeréves alkotmányunkon, nem is véve számításba azon óriási anyagi kárt, melyet hazánkknak és nemzetünknek eddig okozott. A hibás így feltétlenül

és minden kétséget kizárólag, Isten, haza, nemzet és a történelem és minden előtt, a mi szent, nem más, mint az egyesült ellenzék. Nem tudjuk, hogy van-e még tagjaiban akkora hazafias erő, hogy e felelősség iszonyu súlyát nem elhordozni, de kellőképpen mérlegelni, tellegni képes legyen! Alig hiszszük. Részünkről őszinte nyíltsággal mondjuk ki, hogy megdöbbenünk attól a frivolitástól, attól az operettszerű haságtól, a melylyel napról-napra egyre inkább guny és nevetség tárgyává teszik azt a „politikai érettséget”, „belátást”, melynek elismeréséért saját vérével irta meg nemzetünk maig ezeréves történetét. Mintha összeesküdtek volna az alvilág minden sötét szellemei és ugy szállták volna meg közös egyetértéssel nemzetünknek amaz édes véreit, hogy nincs bennük irtózat elfordulni attól a magatartástól, a melylyel mintegy készakarva látszanak szétépíteni annak a szebb és jobb kernak egyre inkább kibontakozott körvonalait, mely után százezrek ajakán epedeztek a legszentebb, a legmagasztosabb főhász évszázadon át!

Mi lesz? Hogy lesz? Lesz-e béke? Még ma is folytonosan eme kérdések hangzanak szerteszét kunyhókban és palotákban egyaránt. A békealkudozások megkezdésére a korona Bánffy bárót, előterjesztése alapján fülhatalmazta. Ez alkudozások már napok óta folynak. A kormány és mellette a szabadelvű párt teljes őszinteséggel vannak rajta, hogy az alkudozások sikerre vezessenek. De az ellenzék magatartásából egyre inkább kitűnik, hogy békét, állandó békét nem akar. Oly feltételeket diktál a többség és a korona elé, a melyek az alkotmányosság legelemibb alapelveit tekintve is, elfogadhatatlanok, azoknak felállításá, legalább a jelen viszonyok között, semmi esetre sem indokolható. Megengedjük, hogy a mi kezdetleges kereskedelmi gondolkodásunk elve után indult, a mely szerint „kétszer annyit kérj, mint a mennyit elakarsz érni,” de annyi bizonyos, hogy olyan követeléseket állított fel, melyeknek ötöd részét lehet ígérni. Hogy félre ne értecsünk, újból megjegyezzük, hogy mindezt csak a jelen viszonyokra való tekintettel mondjuk, mert, hogy a követeléseknek egy része így is — ugy is teljesülni fog, alkalmas időben, az természetes, de hogy ezeket a követeléseket ugy tálalják ki, mint a parlamentáris és alkotmányos rend helyreállításának ellenértékét, tehát a legszentebb kötelességek teljesítéséért kicsikart jutalmat, az valóban különös.

Es előttünk annyira különös, hogy nem zárkozhatsz el annak kijelentésétől, hogy az egyesült ellenzék békétörökvése csak olyan operettszerű játék, vagyis a legtávolabbról sem őszinte. Nem csoda, ha ily körülmények között az a gondolat is önkénytelenül ébred fel az események folyását figyelmesen szemlélő szemeiben, hogy az egyesült ellenzék vezérférfiai nem-e mintegy ennek igazolásaképpen nyilatkoztak a nyilvánosság előtt arra nézve, hogy a békét ők nem kezdték? Hát ezt ma már mi is hajlandók vagyunk aláírni, nemcsak, hanem azt is, hogy őszintén nem is akarták és nem is akarják.

Hanem hát efelett most már ne elmélődjünk. Elég az, hogy az ellenzék bejelentette titkos feltételeit a miniszterelnöknek s nagy a gyanunk, hogy a miniszterelnök, a többség nevében, azok legnagyobb részét, a jelen viszonyok között, teljesíthetlenné, elfogadhatatlannak találta.

Bármint hányjuk és vessük is azért a dolgot, előttünk egy kétségtelenül bizonyosnak látszik, az, hogy a mit az ellenzék művel, nagyon is hasonlít a diktatúrához, a mivel szemben csak az az egy viganasztalunk van, hogy e meggyőződés a nemzetben nem fog gyökeret verni, nemcsak, de maguk azok is, akik eleddig ellenzéki elveket vallottak, teljesen elfognak fordulni az ellenzék ilyen magatartást tanúsító képviselőitől. Meg vagyunk győződve különösen arról, hogy van a nemzetben az alkotmányosság iránt még olyan el nem tompított érzék, a mely meg fogja szilárdítani azon már öntudatosá váló véleményében, hogy az egyesült ellenzék a nemzeti hurt nagyon is tulfeszítette, a mikor tetteiben nem az állambölcsesség szabályai szerint határozta el magát. Mert megengedjük, hogy esetleg egy hatalmával visszaélő kormány nagy kárt okozhat az országnak, de nagyobb az a csapás, a melyet az ellenzék a nemzeti eszmék lejárásával mér a nemzetre. Az ellenzék jóhiszeműségét és hazafiságát még ha nem is vonjuk kétségbe, de annyi bizonyos, hogy senki sem bízhatik annak politikai bölcsességében. Midőn azt látja, hogy a merev tagadás vizében kíván tovább evezni.

A jelen viszonyok között azért majd semmi reményünk arra, hogy az ellenzék számolva a fennálló európai politikai helyzettel, belássa, hogy a legnemesebb célokat is csak lépésről lépésre s csak a létező és a ki nem irtható faktorok számbevételével lehet elérni. Inkább lassan előre, mint sehogy. A kormány kétségtelen jeleit adta annak, hogy az engedékenységekben kész elmenni a lehetőség határáig. Miért nem tette és teszi ezt az ellenzék is? Miért? Ez az a nagy kérdőjel, a melyre ugy látszik, a nemzetnek kell lesújtó ítéletet mondania. Azt senki sem követelte és követeli az ellenzék, hogy a mi-ben ma enged, azt fel is adja örökre; de az kétségtelen bizonyos, hogy az a magatartása, midőn a többségnek diktálni akar, nem egyéb, mint alkotmányos képtelenség.

Mi lesz hát? Lesz-e béke? Hogy először is az utóbbi kérdésre feleljünk: alig hisszük. Aztán, hogy mi lesz és hogy lesz? Annak egyedül Isten volna megmondhatója. Ki tudná előre megrajzolni egy könnyelműen kockára dobott nemzet sorsát? ... Talán új választások lesznek. Választások a törvény

egyenes rendelkezése ellenére. Ez esetben ki lesz a törvényszegő? A kormány, meggyőződésünk szerint, semmi esetre sem. A kormány kellő időben be-terjesztette az indemnitást. Ennek megszavazásához meg volt a többsége is. A törvényszegő eként isten, nemzet és a történelem előtt ismét csak az egyesült ellenzék lehet, mint a mely a két alkotmányos tényező: a nemzet képviselőe többségének és a koronának bizalmát bíró kormányt e kényszer helyzetbe sodorta. Az egyik alkotmányos tényező, a korona a maga hatáskörében mindent megtett, mindent megtesz a parlamentáris rend helyreállítására. Ha törekvése sikertelen marad, ki vonhatná kétségbe, hogy közbe kell lépnie a másik alkotmányos tényezőnek: a nemzetnek? S ha a korona szükségét fogja látni a nemzetre appellálni és így kísérelmi meg a jelen tarthatlan helyzet szanálását, a dolgot lényegét, és nem az ily eshetőségekről teljességgel nem gondoskodó törvény betűjét tekintve, beszélhet-e valaki törvényszegésről? A nemzet ítélete nem lehet semmi esetre sem törvényszegés, mert nem a nemzet van a törvényért, hanem a törvény a nemzetért. Azért a nemzet ítélete, ez esetben különösen, nem lehet egyéb, mint a legszentebb törvénynek, a nemzet felségjogának érvényesítése s így a legszentebb ítélet. A jövő ez esetben a nemzet kezébe lesz letéve. Minden attól fog függeni, hogy kellőképpen tud-e ura lenni saját sorsának; ítélete méltó lesz-e ahoz a nagy jövőhöz, a melyre egy évezér küzdelme, dicsősége és szenvedése tette és teszi nemcsak méltóvá, de jogosulttá is?

Ne kételkedjünk, ne kételkedjetez nemzetünk ősi erejében, államfentartó politikai előrelátásában, bölcsességében!

Ha nemzetünknek ítélni kell: ítélni fog. És ez ítélet Isten szava lesz!

KÜLÖNFÉLÉK.

Istentisztelet. Vasárnap, f. hó 29-én délelőtti fél 10 órakor az ev. ref. templomban istentisztelet fog tartatni.

† **Báró Mattencloitt János** főispáni titkár, tartalékos huszárhadnagy, vasárnap, e hó 22-én d. e. 11 órakor Sajó-Udvarhelyt meghalt. Özvegy édesanyjának önfeláldozó ápolása és az orvosi tudomány nem voltak képesek őt az életnek megmenteni. A mult nyáron keletkezett szivbaja ágyba döntötte s csaknem fél évi küzdelem után megölte őt, férfi kora tavaszán.

A kik hivatalosan, vagy magánuton érintkeztek vele, azok között még sokáig élni fog emléke, mert határozott és őszinte fellépése és igazságszeretete, kellemes modora és szerénységig menő viselkedése által már az első pillanatban megkedveltette magát. Ur volt a szó szoros értelmében, de azért hivatalában nem ismert különbséget és igazát védte még a legutolsó szolgának is.

Hivatali teendőit a legnagyobb ambícióval és fáradhatlan szorgalommal végezte és valóban nehéz feladat jut osztályrészéül annak, ki őt utódként méltán helyettesíteni óhajtja.

Azt mondják azonban, hogy mindenki pótolható de ki pótolhatja mérhetlen veszteségét a bánatos anyának, ki egyetlen fiát, szeme fényét, csaknem mindenét vesztette benne, ki gyermekkorától fogva ezer és ezer gondok között fejlesztette, nevelte, veszélytől védelmezte egyedüli reménységét és most, midőn már ugy látszott, hogy fáradozásai megtermék gyümölcsüket: az anyai szív minden küzdelme és esdeklése sem volt képes feltartóztatni a halál romboló csontkarjait.

De emberek lévén, bele kell nyugodnunk a változhatatlanba, mert gyarló voltunk nem enged betekintést az isteni gondviselés kifürkészhetlen titkaiba.

A mit mi emberek a halott végtisztessége és a család némi vigasztalásaképpen megadhattunk, az báró Mattencloitt János korai gyászos elhalálása alkalmából megnyilvánult.

Működése helyéről Beszterczéről, e hó 24-én kedden reggel 9 órakor külön vonat vitte a nagyszámu gyászoló közönséget Sajó-Udvarhelyre a halott ravatalához, élén gróf Bethlen Pál ömeltóságával. A vonat háromnegyed 10 óra körül érkezett a községbe, melynek legkisebb kunyhói is gyászlobogók lengettek. A temetés csak 11 órakor kezdődött, Desbordes Ernő szomszéd birtokos azon idő alatt a gyászoló közönség egy nagy részét vendégszerető házánál dícséretreméltó előzékenységgel villásreggelivel megvendégelte. Pont 11 órakor megérkezett a két lelkész és miután a halottat beszentelték, a koporsót egy feketével bevont és fenyőgallyakkal díszített kocsira tették és követve a számtalan koszorúval megrakott szekér által, a menet megindult a halottat utolsó útján elkísérendő.

A gyászoló közönség azon része, kik Beszterczéről jöttek, háromnegyed 12 órakor a különvonaton visszautazott, délután 2 óra körül pedig báró Mattencloitt földi maradványai vonaton Aradra vitettek. Gróf Bethlen Pál főispán, gróf Teleki Elemér és Desbordes Ernő ugyanazon vonaton Aradra is elkísérték a halottat, a hol a családi sirboltba volt helyezendő. A gyászoló közönség között voltak: Gróf Bethlen Pál és neje, Gróf Lázár Imre és neje, Gróf Lotogottti Alfréd és neje, Gróf Klebelsberg Béla, Gróf Maldeghem Arthúr és neje, Gróf Teleki Ferencz, Gróf Teleki Elemér és neje, Maurer Róza, Gróf Bethlen Mária, Gróf Kornis Viktor, Báró Appel Jenőné, Földváry Mihály, Balázs Máthé, Dr. Reinlé urnő,

Nechay Lipót és neje, Nechay Lajos és neje, Takács Károly és neje; továbbá Kualessz Godofréd alispán, Kendefi Domokos törvényszéki elnök, Babarczy pénzügyigazgató, Laitner Elek erdőigazgató, Dr. Nussbächer megyei főorvos, Klein Róbert városi tanácsos stb. Képviselve volt továbbá a honvédség tisztikara Deák és Popovics századosok, Dr. Boda főorvos és Körmendi hadnagygyal, továbbá a helyben állomásozó 63-ik cs. és kir. gyalogezred tisztikara Kriner százados, Bömches, Depausek, Loós, Raab és Faragó fő- illetve hadnagyokkal, továbbá Torma Miklos deési alispán, Flott Ferencz anyakönyvi felügyelő, Vásárhelyi Gyula vasúti igazgató, Dr. Csernátóni Gyula kir. tanfelügyelő, Dr. Wachsmann Ede és neje Bethlenből.

Külön említjük meg azt az igazán elismerésre méltó ténnyel, hogy a naszdói g. kath. alapok is képviselve voltak a temetésen Dr. Ciuta Demeter, Deák Cyrill, Kandale Anchidim és Nyisztor Simon személyében, kik megjelenésükkel mintegy dokumentálták azt, hogy az elhunyt pártatlansága által egyik tényezője volt a jelenlegi magyar-román barátságos viszony lérejtőének.

A ravatalra a következő koszorúk voltak helyezve: „Felejthetetlen fiamnak — a bánatos anya.” „Testvéred Jenni — a kedves Janinak.” „Hye Adrienne — a szeretett Janinak.” „Szeretett nagybátyának — Lajos és Jenő.” „Forrón szeretett sógornak — Jenő.” „Letzter Gruss — Tante Karolin und Rosa.” (Báró Appel tábornokszeregy koszorúja.) „Kedves jó barátunk — Bethlen Pál és neje.” „Kedves jó barátunk — Lázár Imre és neje.” „Alfréd és Adrienne (Graf Logotetti) Ruhe sanft!” „Maldeghem és neje — igaz barátsággal.” „Felejthetetlen barátunknak — Teleki Elemér és neje.” „A legjobb barátunk — Teleki Ferencz.” „A jó barátunk Klebelsberg.” „Báró Mattencloit Jánosnak — Desbordes és családja.” „Teleki Sándor — a kedves Janinak.” „Letzter Gruss dem lieben Jani — Alice und Ludwig (Nechay).” „Béldi Györgyné — a rokon szeretet emlékeül.” „Gr. Toldy Amália, Maurer Róza — Mattencloitnak.” „Janinak — Gyula és családja (első sárga rózsákból font nagyszerű koszorú).” „Takács Károly és neje — igaz barátjuknak.” „Dr. Wachsmann Ede és családja a jó barátunk.” „Br. Mattencloit Jánosnak — Besztercze Naszdói m. tisztikara.” „Igaz kegyeletük jeléül — jaádi főszolgabírósiság tisztikara.” „A bethleni takarékpénztár — tisztelte jeléül.” „A naszdóvidéki alapok — jóakarójuknak.” „A 63-ik ezred tisztikara — Lebewohl! dem treuen Kameraden!” „Raab — Is ten veled, kedves Jani!” „Feledhetetlen barátunk — Kovács.” „Letztes Lebewohl — Familie Reinl.” „Unvergesslichen Freunde — Victor Sahling und Frau.”

Iparosaink kösgyűlése. A helybeli magyar iparosok önképző és segélyező egyesülete rendes évi közgyűlését f. évi február hó 5-én fogja megtartani az egyesület helyiségében délutáni 3 órakor. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés a választmány évi működéséről. 3. Jelentések a pénztár, a könyvtár és a felszerelések állásáról. 4. Indítványok. 5. Lemondás folytán elnök választás, a tisztikar és választmány újraalakítása. 6. A gyűlés bezárása.

Színészeink. Monory Sándor igazgató és színtársulata ma, e hó 24-én megérkeztek városunkba. A társulat bérlet első számban „A hálókocsik ellenőre” fogja adni bemutató előadásul a „Magyar Király” szálló nagytermében. Jegyek ára: támlásszék 1 frt; kőrszék 80 kr.; zártszék 60 kr.; állólé 40 kr.; diák és katonajegy örmestertől lefelé 30 kr. Kezdeté pont fél nyolcz órakor.

Pénteken, bérlet 2-ik számban: „A gyermek-asszony”, új népszimű fog adni. Tömeges pártolásra hívjuk fel színházlátogató közönségünk figyelmét.

Fillérestély. A besztercze-naszód vármegyei jótékony nőegyesület 2-ik fillérestélyét február hó 4-én esti 8 órakor kezdődőleg fogja megtartani a „Magyar Király” szálló éttermében rendkívül érdekes és élvezetesnek ígérkező műsor mellett. A rendező bizottság az estély sikerének biztosítása céljából lázas tevékenységet és ügybuzgóságot fejt ki. A műsor lejártá után táncz is lesz.

A »Besztercsei kör« táncsestélyei. A „Besztercsei kör” a jelen évi farsangban szerényen, nehogy a többi jótékonyezélú multságokat megbénítsa, de annál kedélyesebben kíván szerepelni. A f. hó 21-én egybeült vigalmi bizottság ezt szem előtt tartván, elhatározta, hogy f. évben február 14-én a már kitűnő hírnévre szertett gyermekbállal egybekapcsolat táncsestélyét, míg február 25-én rendes táncsestélyét fogja megtartani.

A vigalmi bizottság elhatározta, hogy ezen zártkörű multságok iránt érdeklődő városbeli tagtárs úrakat és családjaikat, valamint a város intelligenciáját ezen uton hívja meg. A vidéki érdeklő közönséget azonban meghívók útján értesíti a rendezőség.

A táncsestélyek rendezését Dr. German Sándor, Benczik Géza, Bálint Mihály és Létay Gyula úrak vezetik, a kik azon lesznek, hogy a gyermekbál eddigi gyönyöreit fokozzák és a meglepetések akként sikerüljenek, hogy azok mindenkinek kedves és maradandó örömet szerezzenek.

Belépőjegy személyenkint 1 frt. és családonkint 2 frt. A tiszta jövedelem a „Besztercsei kör” alapítójának gyarapítására fog szolgálni. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

A konyhát és italokat a „Magyar király szálloda” fogja szolgáltatni, a mi — ismerve az eddigi misériákat — szintén a jó kedv és siker biztosítójaként tekinthető.

Pinczér bál. A helybeli pinczerek, követve más nagyobb városok régebbi idők óta fennálló gyakor-

latát, f. hó 18-án a városi vendéglő nagytermében rendezték és megtartották az első besztercsei pinczérbált. A bálon nem voltak sokan, amit előre lehetett következtetni azon alaptalan előítéletből, a melylyel még a társadalom főként kisvárosi része a pinczerek iránt viseltetik. Már az előítélet leküzdésére is kétségtelenül helyes dolog volt pinczérek részéről a kezdeményező lépés megtevése. Annyit ez első alkalommal is mindenestre vártunk azonban, hogy vendéglőseink teljes számban jelen lesznek, de ennyiben is csalódnunk kelle, miután a vendéglősök közül, Sahling Victor védnökön és nejen kívül, Herbert, Zöhrer, Goldstein kávéosok és Ott Ferencz, utóbbiak ketten nejeikkel voltak jelen. Résztvett a bálon még Keresztes József kereskedő nejevel és többen az értelmiség köréből, mint vendégek. A négyeseket 28 pár tánczolta oly meglepően csinos rendezés mellett, hogy annak szemlélete a legkellemesebb gyönyört nyújtotta. Meg kell említenünk, hogy a különben ujonnan festett és teljesen jó karban levő báltermet, valamint a feljárt a rendezőség fenyőágakkal és művirágokkal meglepő csinnál díszítette föl. A bál a legkedélyesebben folyt a reggeli órákig s a közönség egy kellemesen töltött este emlékével távozott s azzal a biztató reménységgel, hogy jövődöben a pinczerek bálja, a kezdet nehézségein túlélve, látogatottság tekintetében népesebb lesz.

Teljes elismeréssel emlékezünk meg végül Manchen vendéglősről is, aki valóban kitűnően készített izletes ételkekkel és szintén kitűnő minőségű italokkal szolgálta ki vendégeit.

Vereskereszt-egyesületi bál. A vereskereszt-egyesület helybeli fiókjának választmánya elhatározta folyó évi márczius hó 18-án, a városi vendéglő nagytermében az egyesület javára egy bál rendezését, mely célból egy 24 tagból álló rendező bizottságot is választott. E bál mindenestre találkozó alkalmul fog szolgálni helyi és vidéki értelmiségünk számára. Személyjegy 1 frt leend. A meghívók annak idejében fognak szétbocsáttatni.

A kolozsvári kir. ítélőtábla ez évben január 7-én tartotta első teljes ülését, a mikor Fekete Gábor, kir. ítélőtáblai elnök kollegiális szívélyes szavakkal üdvözölte a teljes ülést, visszapillantást vetett az elmúlt évrnek az igazságszolgáltatás és az igazságügyi administratio körében telmerült minden fontosabb eseményeire. Különösen kiemelte, hogy a kir. ítélőtábla ügyforgalma az elmúlt évben lényegesen emelkedett; a kir. ítélőtábla bírói kara dícséretre méltó ügybuzgalommal eredményesen felelt meg feladatának s teljes currentiával zárta le az elmúlt évet. Felemlítette, hogy a sommás eljárás, a házassági törvény, az örökösödési eljárás üdvös hatása a jogintézmények és a birtokviszonyok megszilárdítására az 1881. évi 59. t.-cz. módosításáról szóló 1898. évi X. t.-cz.-nek, mely szerint a csekélyebb fontosságú kérdések a törvényszéknél az ügy előadója, mint egyes bíró által intézendők el és a bíróságoknál életbeléptetett lajstromrendszernek egyszerűsítése és az ügyvitel gyorsabbá tételére jó hatásai érezhetően mutatkoznak és rámutatott az 1898-ban alkotott ama törvényekre, melyek bizonyos kérdéseket bírói eljárásra utalnak.

Különös elismeréssel emlékezett meg arról, hogy a kolozsvári m. kir. Ferencz József tud. egyetem jogi kara az új bünvádi eljárásról az egyetemhez nem tartozó jogászközönség részére előadások tartását határozta el és hálás elismeréssel adózott dr. Lukács Adolfnak, a kolozsvári F. J. tud. egyetem kitűnő tanárának, a ki mély tudással, magas színvonalon mozgó, kiválóan vonzó és tanulságos előadásaival tesz eleget megbízatásának, mely előadásokon a kir. ítélőtábla tagjai is örömmel vesznek részt. Végül rámutatott az igazságügyministernek ama nagyfontosságú intézkedéseire, hogy a magánjogi törvénykönyvet, a szerkesztő bizottság működésének eredményét nyilvánosságra hozza s hogy ezáltal már a törvény előkészítésének stadiumában a gyakorlati jogászoknak üdvös közreműködését lehetővé tette.

A kir. ítélőtábla ügyforgalmi és tevékenységi adataiból felemlítendőek:

1897. évben hátrálék volt 162 polgári, 267 büntető, összesen 424, illetőleg a fegyelmi és sommás-felelviteli ügyeket is hozzászámítva 432; 1898-ban érkezett 3973 polgári, 3689 büntető, 156 fegyelmi, 92 sommás felülvizsgálat, 20 sommás felfolyamodás, 1 zsellér per, összesen 7831. (1897. évben érkezett 3539 polg., 3626 büntető, 189 fegyelmi, 79 sommás felülvizsgálat, 23 sommás felfolyamodás, összesen 7455; e szerint emelkedett a forgalom a polgáriban 434-el, a sommás felülvizsgálatoknál 13-mal, a zsellér pernél 1-el; ellenben csökkent a büntetőben 37-el, a fegyelmiiben 33-mal, a sommás felfolyamodásoknál 3-mal, együtt értve tehát ügyforgalom 375 emelkedést mutat.)

Elintéztetett 1898-ban 3982 polg., 3728 büntető, 156 fegyelmi, 88 sommás felülvizsgálat, 20 sommás-felfolyamodás, 1 zsellérper, összesen 7975; (1897-ben 6949) hátrálék, 1898-ban 1535 polg., 123 büntető, 1 fegy., 10 sommás felülvizsgálat, 1 sommás felülfolyamodás, összesen 288.

E szerint bár a forgalom emelkedett, a hátrálék mégis kisebb, a mi az ügybuzgó működés eredménye és ama körülmény folyománya is, hogy a kir. ítélőtábla tagjai az 1898. évben az egyik bíró hosszabb betegségét kivéve, állandóan működésben lehettek.

Átlag esett egy bíróra az elintézendőkből 590, az elintéztésekből 569, az érdemi elintéztésekből 336, (1897-ben 330.) A kir. ítélőtáblának az első bíróság határozatai felett az ügy érdemében hozott határo-

zatai közül 50-2 százalék volt helybenhagyó, 5-5 százalék visszautasító. (1897-ben 49 százalék volt helybenhagyó, 5-5 visszautasító.) Ellenben a kir. Curia-tól leérkezett határozatoknak 80-22 százalék volt helybenhagyó, számításba véve a helybenhagyóval egy tekintet alá eső 27-77 százalék visszautasítót is. E részben tehát most is javulás mutatkozik, mert 1897-ben a helybenhagyó és visszautasító Curiai határozatok százaléka 80-1 volt.

A fegyelmi bíróság tagjai 1899. évre kisorsolást utján: Rendes tagok: Szöcs Ákos, Horváth Kálmán, Kain Hugó, Incze Gerő. Póttagok: Bocskor Mihály, Ádám Dénes, báró Rudnyánszky Béla, Mikó Imre.

Elnöki tanács: Rendes tagok: Heppes Miklós, Szerényi Kálmán, Bocskor Mihály, Zsakó István. Póttagok: Gál Jenő, Szász Dénes.

Telekkönyvi vizsgáló bizottság: Elnök: Heppes Miklós tanácselnök; helyettese: Szerényi Kálmán tanácselnök. Rendes tagok: Bocskor Mihály, Zsakó István, Gál Jenő, Szász Dénes. Póttagok: Horváth Kálmán, Hosszu László, Mikó Imre, Incze Gerő.

Birtokrendező vizsgáló-bizottság: Elnök: Fekete Gábor elnök, helyettese: Heppes Miklós. Tagok: Horváth Kálmán, Hosszu László táblai bírák; dr. Issekutz Gyula, Reintold Arthur törvényszéki bírák; Makkai Lőrincz, kataszt. igazgató; Kollár Dániel kataszt. felm. felügyelő; Pataki Viktor, Novák Béla birtok. rend. mérnök; dr. Csikmártoni Ottó, dr. Isacu Aurél, Molnár Sándor ügyvédek.

Könyvtári-bizottság: Elnök: Fekete Gábor táblai elnök. Tagok: Heppes Miklós, Szerényi Kálmán t. elnökök, Bocskor Mihály, Gál Jenő, Zsakó István, Szász Dénes, Szöcs Ákos, dr. Pap István, eln. titkár. Könyvtárnok: Rajka Albert, tanácsjegyző.

A díjnokok ügyeiben eljáró bizottság: Elnök: Heppes Miklós tanácselnök. Rendes tagok: Bocskor Mihály, Zsakó István. Póttagok: Gál Jenő, Szász Dénes.

Értesítés és kérelem! A ki tudja, hogy mily súlyos, mily meszsziire kiható sorscsapása a szegénysorsú emberre nézve az, ha betegség következtében elméje elborul, midőn hónapokra, sőt évekre lesz martalékává a lelki kinoknak, mialatt a család, megfosztva fenntartójától, éhséggel és nyomorral küzd: az el fogja ismerni, hogy az elmebetegség által sújtott szegénysorsú embertársaink a legnagyobb mértékben érdemlik ki szánalmunkat és részvétünket. Nemcsak, de azok a segítségre szorulóknak között is a legméltóbbak között foglalnak helyet, mert őket a végzet még akkor is sújtja, midőn már eloszlott a lelki borulat, otthonukba visszatérve látják övéik nyomorát, munkájuk nincsen, a fölük való idegenkedés, félelem, előítélet stb. sokszor el is zárja előlük a kereset forrásait.

Ezen bajokon segitendő, a budapesti „gyógyult elmebetegeket segélyező-egyesület” támogatásával, a nagyszabeni állami elme-gyógyintézetből és az erdélyi kórházakból gyógyultan elbocsátott és elbocsátandó szegénysorsú elmebetegek felsegítésére Nagy-Szebenben főkegyesület alakult 1894-ben.

A lefolyt 4 év alatt e főkegyesület, vallás és nemzetiségre való tekintet nélkül, 53 szegénysorsú gyógyult elmebeteget segélyezett ruhával, fehérneművel, útiköltséggel, készpénzzel, összesen 536 forint értékben. Ezen kívül néhánynek elhelyezését előmozdította, kik azóta hasznos tagjaivá váltak a társadalomnak.

A főkegyesületnek ezidőszert van 4 alapító és 54 pártoló tagja. A rendes tagok száma 98-ról — sajnos — 80-ra apadt. Pedig az elmebetegek száma évről évre növekszik, az elme-gyógyintézet beteglétszáma 250-ről 340-re emelkedett, mihez képest az egyesület pénzeréjének is növekednie kellene, hogy az emberbaráti jótékony hivatásának a kellő mértékben megfelelhessen.

A választmány tehát bizalomteljesen fordul a n. é. közönséghez azon kérelemmel, hogy kegyeskedjenek azok, kik az 1 frt. évi tagsági díjat nélkülözni képesek, az egyesület tagjai sorába belépni, vagy mint pártoló tagok bármilyen csekély összeggel hozzájárulni azon jótéteményekhez, melyekben a leg-súlyosabb betegségek egyike által sújtott szerencsétlen embertársaink és azok családjai az egyesület által részesülnek.

Nagy-Szeben, 1899. január hó.

Thallmann Gusztáv,
főispán és szász gróf,
elnök.

Derer Lajos
titkár.

A farsang beálltával felhívjuk a hölgyvilág b. figyelmét, hogy a legdivatosabb párisi legyezők, a legremekebb gyémánt és keleti gyöngy-utánzatok jutányosan, nagy választékban vásárolhatók Orlai Sándor elsőrangú párisi „Palais Royal” áruházának Budapest, IV. Koronaherczeg-utca 8., hol nászajándékokban, valódi arany- és ezüst ékszerekben, bronz és bórdíszmú-, chinai ezüst-árakban is óriási a raktár. Kivánatra árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Köhögés gyakran előhírnöke a tüdőbajnak s nem ajánlható eléggé ezen köhögés gyors megszüntetése.

A Szt.-György-teát és Szt.-György hurut port, mint olyan szereket, melyek már sok ezer esetben eredménynyel használtattak, melegen ajánljuk t. olvasóinknak. E kitűnő készítmények nemcsak a köhögést, hanem a légső és gége összes betegségeit, valamint rekedtséget és asztmát is kiváló sikerrel gyógyítják. Teljesen ártalmatlanok, gyermekeknek is beadhatók. Valódi minőségben csak a Szt.-György-gyógyszertárban kaphatók (Bécs, V. Wimmergasse). A második csomag ára 1 frt. 20 kr. porto nélkül.

HIRDETÉSEK.

Sz. 4—1899

Arverési hirdetmény.

Alólírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a naszódí kir. járásbírósa 1899. évi V. 11. számú végzése következtében Dr. Brecher József ügyvéd által képviselt Naszódvidéki takarékpénztár javára, Deák Juon és társai ellen 55 frt tőke hátralék s jár erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 311 frtra becsült 5 kalangya széna, 2 igás ló, 1 lószekér és 1 pár lóhámból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésen a naszódí kir. járásbírósnak 1899 V. 11. számú végzése folytán 55 frt tőkekövetelés, ennek 1898. évi február hó 7. napjától járó 6% kamatai bíróság már megállapított költségek erejéig Kis-Rebrán a község házában leendő eszközzésére 1899. évi január hó 30. napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Naszódon, 1899. évi január hó 16-én.

Moldován Ssilárd, kir. bir. végrehajtó.

Vendéglős (bérlo) kerestetik

a felső külvárosban, a Ferencz-József laktányával szemben ujonan épült helyiség számára.

Bővebben: LEHRACH, építőmester-tulajdonosnál, Fleischerallee.

Sz. 1133—1898. vh.

Arverési hirdetmény.

Alólírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tekei kir. járásbírósa 1898. évi Pv. 231. polg. számú végzése következtében Fruchter Moricz javára, Prekup Szimion és Valea Jozsif ellen 100 frt s jár erejéig 1898. évi november hó 4. én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 398 frtra becsült szarvas marha, Csöskukuricza, széna és lóvakból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a tekei kir. bírósága 1898. évi V. 575/2. polg. számú végzése folytán 100 frt tőkekövetelés, ennek 1897. évi december hó 1-ső napjától járó 5% kamatai erejéig O-Solymoson a község házában és alperesek lakásán leendő eszközzésére 1899. évi február hó 1-ső napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Tekén, 1899. évi Január hó 10-ik napján.

Burg Gusztáv, kir. bir. végrehajtó

Sz. : 1129—1898. vh.

Arverési hirdetmény.

Alólírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tekei kir. járásbírósa 1898. évi Pv. 243. polg. számú végzése következtében Fruchter Moricz javára, Kibulkutyán Gorea O-solymosi lakos alperes ellen 79 forint s jár erejéig 1898. évi november hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 307 frt 50 kr-ra becsült széna, Csöskukuricza, szekér, eke, ló tehén és juhokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a tekei kir. bírósága 1898. évi V. 571/2. polg. számú végzése folytán 79 frt tőkekövetelés, ennek 1898. évi január hó 1-ső napjától járó 5% kamatai erejéig O-solymoson a község házában és alperes lakásán leendő eszközzésére, 1899. évi február hó 1. napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107., 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, az árverés az 1881. LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Tekén, 1899. évi január hó 10-én.

Burg Gusztáv,
kir. bírósági végrehajtó.

Besztercze-Naszódvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sz.: 142—1899. Tanf.

Arlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságu vallás- és közokt. ügyi m. kir. miniszter úr 1899. január hó 11-én kelt 91831—1898. számú rendeletével a borgóprundi állami elemi iskola épületének átalakítási költségeire összesen 2300 frtot engedélyezett.

A fent említett munkálatok kivitelének biztosítása céljából 1899. évi február hó 8-án d. e. 10 órakor a beszterczenaszódvármegyei királyi tanfelügyelőség hivatalos helyiségében (Kórház-utca 15. sz. I. emelet, hátulsó lépcső) zárt, esetleg nyílt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Felhívtnak a vállalkozni szándékozók, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 11 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek benyújtani, illetve ott személyesen megjelenni, mivel a későbbben érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

Ugy a zárt, mint a nyílt ajánlathoz az általános feltételekben előírt az engedélyezett költségösszeg 5 százalékának megfelelő bányapénz csatolandó, illetve átadandó.

A szóbanforgó munkálatra vonatkozó művelet és részletes feltételek a nevezett kir. tanfelügyelői hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Besztercze, 1899. január hó.

Dr. Csernátoni Gyula,
kir. tanfelügyelő.

Ingven szederfa csemefé.

A földművelésügyi m. kir. Ministerium országos selymentenyésztési felügyelősége bárkinek ingyen ad 2—3 éves magágyi szederfa csemefét. Városok, községek, néptanítók szállítást nem fizetnek; ellenben magán felek a szállítási költséget viselik.

Megrendelésnél: vármegye, utolsó posta, vasut, esetleg hajó állomás pontosan bejelentendő.

Ha a csemefét magas törzsű fákká neveljük úgy egy katastrális holdnyi faiskolába 7200 csemefé helyezhető el oly formán, hogy a sorok egymástól egy méter; a sorokban a csemefék 80 centiméter távolságra álljanak. (1—3)

Sövény alakításnál egy folyó méterre 3 darab egy folyó öltre 6 db csemefét számítunk.

Kik csemefét akarnak, ezt **sürgősen** jelentsék be. A földművelésügyi m. kir. Ministerium országos selymentenyésztési felügyelősége Szegzardon Tolna, megye.

Sz. 1132—1898. vh.

Arverési hirdetmény.

Alólírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tekei kir. járásbírósa 1898. évi Pv. 229. polg. számú végzése következtében Fruchter Moricz javára, Prekup Szimion és Kibulkutyán Jozsif alperesek ellen 90 frt. s jár erejéig 1898. évi November hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 363 forintba becsült szarvas marha, csöskukuricza, juhok, széna és lóból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a tekei kir. bírósága 1898. évi V. 574/2. polg. sz. végzése folytán 90 frt tőkekövetelés, ennek 1897. évi december hó 1-ik napjától járó 5% kamatai erejéig O-Solymoson a község házában és alperesek lakásán leendő eszközzésére 1899. évi február hó 1-ik napjának d. e. 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Tekén, 1899. évi január hó 10. napján.

Burg Gusztáv, kir. bir. végrehajtó

Sömör-betegséget:

száraz, vizenyős, pikkelyes sömört (Flechten) s az e bajjal együtt járó, kiállhatlan „börvisketeg” jótállás mellett gyógyít, sőt azokat is, kik gyógyulást sehol sem találtak: A „Dr. Hebra sömörirtója.” Külső használatra való, nem ártalmas. Ára 6 frt o. é. vám- és postadíjmentesen (levéljegyekben is) utánvétellel 50 krral több.

Kapható: Szt.-Marien-Droguerie Danzig. (Deutschland).

Az „Óradnai Hitelszövetkezet“-nél

— egy könyvelő-ellenőri állásra —

pályázat hirdettetik, évi 600 frt fizetéssel, mely teljesített szolgálattal szerzendő érdem szerint évenként emeltetik. — Szükséges 250 frt biztosíték. — Felhívtnak azok, kik ez állásra igényt tartanak, nyelvismereteiket, erkölcsi magaviseleletüket, képességeiket igazoló okmányaikkal felszerelt folyamodványaikat folyó évi február hó 25-éig fent irt intézet igazgatóságához adják be.

Óradnán, 1899. január hó 10-én.

2—3

Az igazgatóság.

Kipróbált és csatlakozó szer

hajkihullás,

fejkorpa,

kopaszodás

ellen az

Anticalvus

mely teljesen ártalmatlan, a haját puhítja növeszti és annak szép színt ad.

— Gyermekeknek is sikeresen használható. —

Üvegje 2 korona.

(3—5)

5 üveg bérmentve küldetik.

Főszékküldés: KANITZ ÖDÖN

gyógyszertárakból
Balassa-Gyarmat

Minden gyógyszertárban kapható.

Előfizetési
felhívás!!

„PILLANGÓ”

társadalmi és művészeti élelaphra

(Magyar Fillegende Blätter).

*

ÉLCLAP, melynek Magyarországon nincsen párja.

ÉLCLAP, mely nem a politika mezején botanizál a humor után.

ÉLCLAP, a mely nem a pikantéria pezsgő forrásából meríti anyagát.

ÉLCLAP, mely nem bánt személyeket.

ÉLCLAP, amelynek egyedüli célja az, hogy mulattasson, ecsettől és tollal összehordva a társadalom derűs jelenetét, olykor-olykor tollhegyre szurva egy-egy félreértelmezést is, hogy okuljon rajta az, akit illet.

A „PILLANGÓ” a család lapja. Apa, anya bátran kezébe adhatják a lapot a kicsinyeknek is. Elolvashatja a serdülő lányka ép úgy, amint elolvashatja az a kis kotnyeleskedő iskolás fiú is, a ki azt hiszi, hogy neki már minden szabad olvasni. — Nincs benne semmi, a mi megméltalmaz, száműzve van hasábjairól a kétértelműség.

A „PILLANGÓ” illusztrációi vetélkednek a külföld hasonló kiadványaival és minden szalon díszét képezik.

Ingyen küldjük a „PILLANGÓ” 1898. október hó 1-étől három hónapon át mindenkinek, a ki már most 1899. évre előfizet.

Ingyen küldünk mutatványszámot mindenkinek, a ki erre felkér bennünket.

A „PILLANGÓ”
előfizetési ára:

Egész évre 4 frt. — Fél évre 2 frt. — Negyed évre 1 frt.

Legelőszerezhető lehet előfizetni postautalvánnyal.

A „PILLANGÓ” kiadóhivatala:

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körút 35. I. em.